

Úvodní slovo vrchního ředitele Sekce rostlinných komodit MZe ing. Jiřího Machka
na semináři:

„50 let AZZP v ČR a 40 let Dlouhodobých výživářských pokusů v ÚKZÚZ“
Praha, MZe ČR, dne 14. listopadu, 2012 od 9:00 hod.

Vážené dámy a pánové,

je pro mne ctí, že mohu vystoupit v úvodu dnešní semináře, který je věnován jednak problematice agrochemického zkoušení zemědělských půd (AZZP) a dále dlouhodobým výživářským pokusům.

Na úvod bych rád zmínil fakt, že všechny znalosti a nástroje, které vedou k cíli jímž je ochrana půdy, jakožto základního výrobního nástroje pro zemědělskou výrobu, jsou jednou z hlavních priorit resortu zemědělství. Padesátiletá řada výsledků z AZZP a poznatky ze čtyřicetiletých dlouhodobých výživářských pokusů bezesporu takovým nástrojem jsou.

Na prahu třetího tisíciletí se lidstvo stále častěji zamýšlí nad faktem, že průmyslová, vědecko - technická a informační revoluce, kterou prošel svět ve 20tém století po sobě zanechala kromě řady pozitiv také negativa v podobě téměř vyčerpaných přírodních zdrojů a znečištěného životního prostředí. A protože nelze dlouhodobě žít za hranicemi vlastních možností a je třeba také myslet na budoucí generace, byla vytvořena strategie trvale udržitelného rozvoje. Základním předpokladem k dosažení trvale udržitelného rozvoje v zemědělství je zachování a obnova půdní úrodnosti. Otázce ochrany zemědělského půdního fondu je v České republice historicky věnována pozornost, přesto se však v praxi velmi často setkáváme s řadou negativ, které přineslo zemědělské hospodaření. Jedná se zejména o ohrožení půdy větrnou a vodní erozí, kontaminaci rizikovými látkami, zhutňování půdy a také o úbytek organické hmoty a živin přijatelných rostlinami. Je obecně známým faktem, který bude předpokládám na dnešním semináři opakovaně zmiňován, že na počátku devadesátých let došlo v České republice k razantnímu omezení v používání minerálních hnojiv. Poklesla zejména spotřeba vápníku, fosforu a draslíku, což se projevilo zvýšeným okyselováním půd a poklesem zásobenosti půd přijatelným fosforem a draslíkem. Obdobný problém nastal po roce 1998, kdy po razantním poklesu stavů hospodářských zvířat nastal deficit také u hnojení statkovými hnojivy a z tohoto důvodu trpí zemědělské půdy nedostatkem organických látek. Všechny tyto vlivy se signifikantně odrazily ve výsledcích AZZP za Českou republiku, které stále ve větší míře signalizuje úbytek přijatelných živin v půdním horizontu.

Výsledky z dlouhodobých výživářských pokusů, které jsou založeny v odlišných výrobních oblastech, klimatických podmínkách a na různých typech půd potvrzují fakt, jak neobyčejně složitý je vztahů mezi půdou, půdními živinami a rostlinami. O tom, že pro zachování půdní úrodnosti a dobrou úrodu jsou potřebná hnojiva věděli už staří Římané. Již v této době byly započaty základy výživy rostlin, které se stále prohlubují mimo jiné také díky dlouhodobým výživářským pokusům. S ohledem na variabilitu procesu rostlinné výroby kdy se průběh počasí mění prakticky každý rok, nelze získat potřebná doporučení pro zemědělce v krátkém časovém horizontu. Pro sestavení metodiky a doporučení výživy rostlin je třeba ověřené údaje vysledované z mnohaletého vývoje půdy a vegetace na ní.

Jak údaje z AZPP, tak z dlouhodobých pokusů jsou velmi cenným nástrojem pro praktické zemědělce, kteří na základě nich mohou racionálně a efektivně provádět výživu rostlin a být tak konkurence schopní.

Hospodaření na úrodné, nekontaminované půdě sebou nese kvalitní produkci nezávadných potravin, a to je cílem resortu zemědělství. Navíc je půdu třeba chápat nejen jako výrobní prostředek, ale zejména jako jednu ze základních složek životního prostředí, jejíž stav ovlivňuje rozhodujícím způsobem další složky, např. podzemní a povrchové vody, ovzduší, zdraví lidí a zvířat i klimatické změny.